Een nieuwe start voor je AAI-hond

Praktische gids voor de eerste periode met een buitenlandse hond

Stichting AAI

Inhoud

1. Aankomst en ophalen van je hond / de eerste dagen 4
   1.1 Praktische informatie 4
   1.2 Starten met een nieuwe hond uit het buitenland 5
   1.3 Thuiskomen 5
   1.4 Uitlaten 5
   1.5 Structuur 6
   1.6 Tuigjes 6
2. Kennismaking met de al aanwezige hond 7
3. Kennismaking met de al aanwezige kat 7
4. Kind en hond 8
5. Wennen, leren en groeien 9
   5.1 De eerste nacht 10
   5.2 Alleen leren zijn 10
   5.3 Socialisatie 11
   5.4 Zindelijkheid 11
   5.5 Wandelen, bewegen en loslopen 12
   5.6 Hondenspeeltuinen en losloopvelden 13
   5.7 Wandelen met een slappe lijn 14
   5.8 Rustig blijven aan de lijn bij prikkels 14
   5.9 Eten, spullen en vertrouwen 15
   5.10 Bedelen 16
6. Samenleven met je hond: begrijpen, begeleiden en vertrouwen opbouwen 17
7. Vervoer, reizen en veiligheid 17
   7.1 Mee op de fiets of naast de fiets lopen 17
   7.2 Mee in de auto 18
   7.3 Vakantie, pension of oppas 19
8. Gezondheid, voeding en praktische zorg 19
   8.1 Dierenartsbezoek rustig opbouwen 19
   8.2 Buitenlandse ziektes 19
   8.3 Vaccinaties en titeren 20
   8.4 Parasieten bij de hond 21
   8.5 Voeding 21
   8.6 Gebit en tanden wisselen 22
   8.7 Leeftijd en levensfase 23
   8.8 Vruchtbaarheid en verplicht castreren/steriliseren 23
   8.9 Verzekeringen en onverwachte dierenartskosten 24
   8.10 Chip, paspoort en registratie 24
   8.11 Positieve muilkorftraining ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
9. Contact en informatie over Stichting AAI 25

Gefeliciteerd met jouw AAI-hond!

Wij hopen dat je heel veel plezier aan je hond zult beleven. Dit boekje is bedoeld als praktische hulp bij de eerste periode en de verdere verzorging van je AAI-hond. Misschien is dit je eerste hond, misschien heb je al jaren honden. In beide gevallen kan een buitenlandse hond vragen oproepen, omdat hij vaak een andere achtergrond heeft dan honden die in Nederland zijn opgegroeid. Heb je na het lezen vragen, neem dan gerust contact op met je contactpersoon bij Stichting AAI.

Voor veel buitenlandse honden is wonen in een huis nieuw. Sommige honden hebben op straat geleefd, andere honden hadden wel mensen om zich heen maar woonden vooral buiten, op een erf, in een tuin of aan een ketting. Ook honden uit landen als Griekenland, Italië of Roemenië kunnen daardoor weinig ervaring hebben met een druk huishouden, verkeer, traplopen, alleen zijn of alle gewone geluiden in en om huis.

Dat betekent niet dat deze honden niet kunnen wennen aan een leven als huishond. Met rust, duidelijke begeleiding en geduld kunnen veel honden zich verrassend goed aanpassen. De ene hond doet dat snel, de andere heeft meer tijd nodig. Dit boekje helpt je om die overgang veilig, vriendelijk en voorspelbaar te begeleiden.

Lees je weinig? Onthoud dan vooral dit: kijk naar je hond en **laat hem het tempo bepalen**. **Dwing geen contact, wandeling, training, kennismaking of spannende situatie af.** Als je hond aarzelt, weg wil, verstijft, hijgt, blaft, niet meer kan eten of zich terugtrekt, is dat informatie: **de stap is op dat moment te groot**. Maak het dan makkelijker, rustiger of veiliger. Geef je hond tijd om te landen, laat hem keuzes maken waar dat kan en bouw nieuwe ervaringen op in kleine, positieve stappen. Zo leert je hond dat jij betrouwbaar bent en dat de wereld om hem heen voorspelbaar en veilig kan worden.

1. Aankomst en ophalen van je hond / de eerste dagen

Je krijgt dit boekje omdat je gastgezin bent geworden of omdat je binnenkort jouw AAI-hond bij een gastgezin, op Schiphol of via transport gaat ophalen of ontvangen. Wij doen dit om de start van je hond in jouw situatie zo goed en veilig mogelijk te laten verlopen.

Dit eerste hoofdstuk bevat vooral informatie voor de eerste periode met jouw AAI-hond. In de volgende hoofdstukken worden verschillende onderwerpen nader beschreven.

1.1 Praktische informatie

Honden van Stichting AAI komen meestal op twee manieren naar Nederland: per vliegtuig of met wagentransport. Je contactpersoon laat vooraf weten wat in jouw situatie van toepassing is en waar je rekening mee moet houden.

Komt je hond met het vliegtuig aan, dan haal je hem meestal op bij Schiphol. Houd rekening met drukte, parkeerkosten, onbekende geluiden en een spannende overdracht. Als je met de auto komt, kun je tegenwoordig alleen parkeren in P1. Gebruik bij het verlaten van de aankomsthal geen roltrap met je hond, maar neem de lift.

Komt je hond met wagentransport, dan wordt hij thuis afgeleverd. Je hond heeft dan soms al een zeer lange reis achter de rug, soms wel rond de 40 uur. Verwacht daarom niet dat hij meteen ontspannen, aanspreekbaar of zindelijk is. Laat hem rustig bijkomen, geef water, bied een veilige plek aan en houd de eerste dagen en weken prikkelarm. Laat bezoek nog even wachten en maak de eerste wandeling kort, veilig en dicht bij huis.

Haal je jouw hond op bij een gastgezin, neem dan ook daar de tijd voor een rustige en veilige overdracht. Je hond heeft al een eerste periode in Nederland achter de rug, maar dat betekent niet dat de overgang naar jouw huis vanzelf makkelijk is. Vraag het gastgezin naar de dagelijkse routine, het voer, de wandelingen, wat je hond spannend vindt, waar hij rust van krijgt en welke afspraken of aandachtspunten belangrijk zijn. Houd de kennismaking kort en rustig, laat je hond niet door meerdere mensen tegelijk benaderen en voorkom drukte bij vertrek. Gebruik bij het weglopen en instappen in de auto altijd een goed passend tuig, halsband en dubbele lijn (de eerste lijn aan de halsband, de tweede lijn aan het tuigje) zodat je hond niet kan ontsnappen als hij schrikt. Neem eventueel een vertrouwde deken, speeltje of wat eigen voer mee als dat beschikbaar is. Thuis begint opnieuw een wenperiode: **geef je hond tijd om te landen**, houd de eerste dagen voorspelbaar en verwacht niet dat hij zich meteen hetzelfde gedraagt als bij het gastgezin.

In alle situaties is het verstandig om vooraf het volgende klaar te leggen of mee te nemen:

- een verstelbare halsband (geen slipketting),
- een verstelbaar tuigje,
- twee riemen,
- wat water en brokjes.

De medewerker van Stichting AAI informeert je over de praktische afspraken rond de overdracht en het contract. Omdat je hond na de reis gestrest, moe of overprikkeld kan zijn en in een onbekende situatie terechtkomt, is het belangrijk dat je hem goed vasthoudt of, als dat veilig kan, optilt. Houd de overdracht kort en rustig en geef je hond daarna vooral tijd om te landen.

1.2 Starten met een nieuwe hond uit het buitenland

Een hond die via Stichting AAI naar Nederland komt, heeft meestal een heel ander leven geleid dan de meeste honden in Nederland. De overgang kan van een soms zwervend bestaan naar een nieuw leven in Nederland groot zijn. Sommige honden verwerken deze overgang goed, maar andere zullen jouw hulp nodig hebben bij het aanpassen aan een nieuw leven. Dat begint meteen bij de aankomst. Het is verstandig om je hond zo mogelijk met twee personen op te halen. **Voor de veiligheid adviseren wij zowel een halsband als een tuigje te gebruiken waarbij een riem gekoppeld wordt aan zowel de halsband als het tuig** (zorg alvast voor naampenning met telefoonnummer en bevestig deze aan halsband). Je houdt dan elke riem in een andere hand vast. Er bestaan speciale tuigjes voor angstige honden waarover later meer. Voorkom dat je hond kan ontsnappen, omdat hij dan op zoek zal gaan naar een bekende omgeving, die hier natuurlijk niet bestaat. Als je hond achteruit gaat lopen of op een andere manier weerstand biedt, trek dan niet aan de riem maar beweeg mee. Iemand kan achter je hond gaan lopen. Als je hem optilt, pas dan heel goed op als je hem weer neerzet. Houd de riemen dan goed vast.

1.3 Thuiskomen

Iedere hond is anders, maar met rust, geduld en duidelijke begeleiding kunnen de meeste honden de overstap goed maken. Sommige honden durven niet meteen naar binnen, bijvoorbeeld omdat dit in het verleden onbekend of misschien niet toegestaan was. **Dwing je hond dan niet**, maar geef hem tijd en begeleid hem rustig. Lok hem eventueel met een vriendelijke stem, iets lekkers of door zelf rustig voor te gaan. Zorg ervoor dat de situatie binnen én in de tuin veilig en voorspelbaar is. Controleer of de tuin goed omheind is zodat de hond niet kan ontsnappen. **Laat je hond niet onbegeleid in de tuin.**

Laat contact in het begin zoveel mogelijk van je hond uitgaan. Praat rustig tegen hem en geef hem de ruimte om zelf toenadering te zoeken. Knuffelen of vasthouden kan voor een hond bedreigend voelen, zeker als hij je nog niet goed kent of nog moet wennen aan zijn nieuwe omgeving. Wil je hond contact, aai hem dan kort en rustig op een minder bedreigende plek, zoals de borst of flank. Stop daarna even en kijk wat hij doet: zoekt hij opnieuw contact, dan kun je doorgaan; draait hij weg, verstijft hij of loopt hij weg, geef hem dan ruimte. Zorg verder voor veel rust en weinig prikkels. Laat niet meteen buren, kennissen en familie langskomen om je nieuwe hond te bekijken. Leg ook aan kinderen uit dat je hond eerst moet wennen en dat zij hem alleen mogen benaderen als hij daar zelf om vraagt. Zo kan je hond op zijn eigen tempo vertrouwen opbouwen in de nieuwe mensen om hem heen.

Mocht er al een andere hond in huis zijn, dan is het het beste om de honden buiten, op neutraal terrein, kennis te laten maken met elkaar.

1.4 Uitlaten

Laat je hond de eerste tijd dichtbij huis uit en loop steeds dezelfde route zodat je hond vertrouwd raakt met de omgeving. Sta desnoods een paar minuten stil op een veilige plek. Snuffelen geeft veel informatie aan je hond en werkt kalmerend. Doordat je je hond laat snuffelen en je steeds dezelfde route loopt, wordt de omgeving voorspelbaar en vertrouwd, en zal je hond zich steeds meer op zijn gemak gaan voelen. Uiteraard blijft je hond de eerste weken aan de lijn. Gebruik zeker in het begin geen rollijn, want die schiet gemakkelijk uit de hand waardoor je hond kan schrikken en ervandoor gaat. Er bestaan uitlaatlijnen van enkele meters, die je hond meer vrijheid geven maar goed vast te houden zijn. Het is daarnaast verstandig om een GPS-tracker voor je hond aan te schaffen als de hond bang is en deze goed aan het tuig of de halsband te bevestigen. Mocht je hond onverhoopt toch schrikken en ontsnappen, dan vergroot een GPS-tracker de kans dat je hem snel en veilig terugvindt.

Ontsnapt je hond toch? **Ren er niet achteraan** en roep niet steeds in paniek, want dat kan hem juist verder wegjagen. Blijf zo rustig mogelijk, noteer waar en wanneer hij is gezien en **neem direct contact op met Stichting AAI**. Neem ook contact op met de lokale dierenambulance. Vraag mensen in de omgeving om zichtmeldingen door te geven, maar niet achter de hond aan te gaan. Zet op een veilige plek water, voer en eventueel een

bekende deken of geurspoor neer. Bij angstige of moeilijk benaderbare honden kan het verstandig zijn om snel hulp te vragen van een gespecialiseerd zoekteam.

1.5 Structuur

Zorg vanaf het begin voor rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Je hoeft geen 'baas' over je hond te zijn in de oude betekenis van het woord. Je bent vooral zijn begeleider en verzorger: iemand die veiligheid biedt, grenzen rustig uitlegt en je hond helpt begrijpen wat er van hem wordt verwacht. In het Engels wordt hiervoor ook wel het woord *guardian* gebruikt; in het Nederlands passen woorden als 'begeleider', 'verzorger' of 'beschermer' beter. Inmiddels is er veel kennis over hoe je zo'n overgang zo goed mogelijk begeleidt: met geduld, voorspelbaarheid, beloning en respect voor de grenzen van je hond.

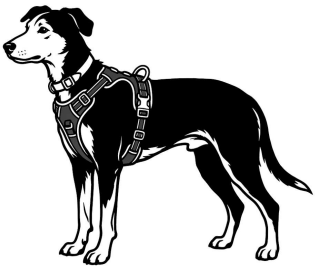
Als je niet wilt dat je hond op de bank springt, begeleid hem dan rustig naar een plek waar hij wél mag liggen en beloon hem daar. Zorg voor een rustige, veilige ligplaats met een mand of kussen. Een bench kan daarbij helpen, maar alleen als je hond die stap voor stap en op een positieve manier leert kennen. Een bench mag nooit worden gebruikt als straf of als plek waar je hond langdurig wordt opgesloten. Als je een bench gebruikt laat je hond dan eerst vrijwillig de bench verkennen, leg er iets zachts in en geef af en toe iets lekkers of een kauwsnack. Laat het deurtje in het begin open en bouw het sluiten heel kort en rustig op. Zo kan de bench een veilige rustplek worden in plaats van iets spannends. Hoe meer routine en voorspelbaarheid je biedt, hoe veiliger je hond zich zal voelen.

Jonge honden onderzoeken de wereld met hun bek en kunnen daardoor op spullen kauwen. Dat is normaal gedrag, maar het vraagt wel begeleiding. Leg schoenen, kabels en andere waardevolle of gevaarlijke spullen buiten bereik en geef veilige kauwmaterialen als alternatief. Zet een hond niet langdurig weg of opgesloten omdat hij iets kapot kan maken. Een bench of aparte ruimte is alleen geschikt als de hond die plek rustig en positief heeft leren kennen. Kauwen wordt vaak minder naarmate de hond ouder wordt, maar bij stress, verveling, pijn of alleen-zijn-spanning kan het ook bij volwassen honden blijven voorkomen.

1.6 Tuigjes

Er zijn veel soorten tuigjes te koop, in allerlei uitvoeringen en prijsklassen. Kies niet in de eerste plaats voor wat mooi is, maar voor een tuig dat goed past, veilig is en je hond vrij laat bewegen. De zogenaamde Y-tuigjes zijn voor honden het prettigst te dragen. Een goed passend Y-tuig heeft aan de voorkant de vorm van een Y. Daardoor komt de druk niet op de keel of luchtpijp, maar meer op het borstbeen. De schouders en oksels moeten vrij blijven, zodat je hond natuurlijk kan bewegen en het tuig niet schuurt. Let erop dat het tuig goed verstelbaar is en dat er geen banden te hoog in de hals of te dicht achter de voorpoten zitten. Voor een bange, onzekere of net aangekomen buitenlandse hond is vaak een anti-ontsnappingstuig verstandig. Dit wordt ook wel een veiligheidstuig of no-escape-tuig genoemd. Zo'n tuig heeft naast de borstband meestal een extra buikband achter de ribben. Daardoor kan je hond zich minder makkelijk achteruit uit het tuig wurmen als hij schrikt of in paniek raakt. Controleer altijd goed de maat en de pasvorm, en combineer het tuig in de eerste periode bij voorkeur met een halsband en twee lijnen voor extra veiligheid, een lijn aan het tuig en een lijn aan de halsband.

(Bij een goede dierenwinkel kun je vaak een tuigje op proef aanschaffen, en zo nodig ruilen. Om een nieuwe hond direct mee te nemen naar een dierenwinkel kan echter te spannend zijn voor de hond).

2. Kennismaking met de al aanwezige hond

Misschien heb je thuis al een hond en vraag je je af hoe je de kennismaking het beste kunt laten verlopen. Voor de hond die al in huis woont kan de komst van een nieuwe hond spannend zijn, zeker als de nieuwe hond meteen mee naar binnen gaat. Ook voor de nieuwe hond is alles onbekend. Een rustige, goed voorbereide kennismaking verkleint de kans op spanning of conflict.

Laat de honden bij voorkeur eerst buiten kennismaken op neutraal terrein, bijvoorbeeld tijdens een korte, rustige wandeling. Houd voldoende afstand en laat de honden parallel meelopen voordat ze eventueel dichter bij elkaar komen. Dwing contact niet af en laat ze niet frontaal op elkaar aflopen. Als beide honden ontspannen blijven en de interesse in elkaar wat afneemt, kun je rustig samen naar binnen gaan.

Het kan gebeuren dat er in de eerste weken toch spanning ontstaat tussen de honden. Laat hen dit niet ‘zelf maar uitzoeken’. Jij bent er om beide honden veilig en rustig te begeleiden. Let op lichaamstaal, zoals verstarren, fixeren, wegkijken, grommen, de staart hoog of juist laag dragen, of weg willen lopen. Onderbreek oplopende spanning op tijd door afstand te maken, de honden rustig uit elkaar te begeleiden of ieder een eigen veilige plek te geven. Beloon ontspannen gedrag en zorg dat beide honden voldoende rust, ruimte en eigen spullen hebben. Zo kunnen ze stap voor stap aan elkaar wennen zonder strijd of dwang.

3. Kennismaking met de al aanwezige kat

Honden en katten kunnen in veel gevallen goed samenleven, maar een veilige kennismaking vraagt tijd, rust en begeleiding. Het doel is dat de hond leert rustig te kijken, afstand te houden en zich weer van de kat los te maken. Tegelijk moet de kat zich veilig voelen en altijd kunnen kiezen voor afstand, hoogte of een eigen ruimte.

Begin met veel afstand en korte momenten. De hond is aangelijnd aan een goed passend tuig en krijgt beloning voor rustig kijken, wegkijken, snuffelen of contact maken met jou. De kat heeft vluchtmogelijkheden, zoals een hoge plek, traphekje met doorgang of aparte kamer. Zet een kat liever niet in een bench; dan kan hij zelf geen afstand nemen.

Let op lichaamstaal. Verstarren, fixeren, naar voren schieten, blaffen, hijgen, blazen, wegkruipen of grote pupillen betekenen dat de situatie te moeilijk is. Maak dan afstand en probeer het later opnieuw op een rustiger niveau. Gebruik geen correcties, plantenspuit of schrikgeluiden; daarmee kan de hond de kat juist spannender of negatiever gaan vinden.

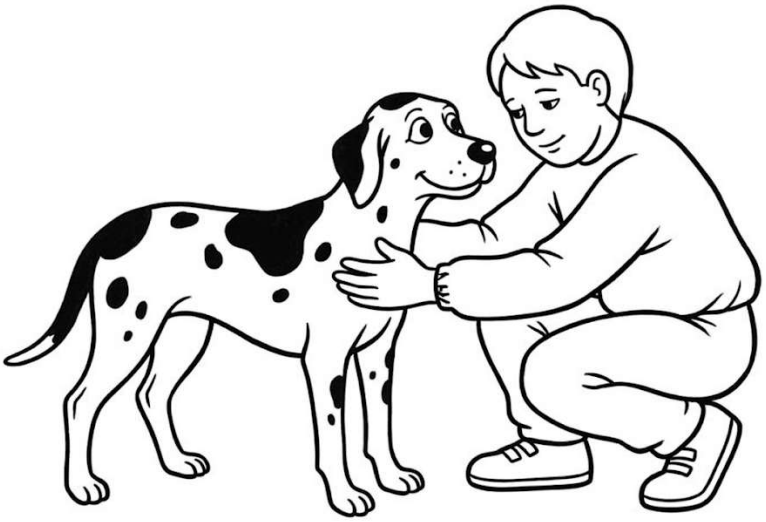
Sommige honden hebben een sterke jachtmotivatie of raken zeer snel hoog in opwinding. In dat geval is extra voorzichtigheid nodig en kan begeleiding van een deskundige, diervriendelijke gedragstherapeut verstandig zijn. Kies bij voorkeur iemand die werkt met beloningsgerichte methoden en die zowel de veiligheid van de kat als het welzijn van de hond centraal stelt.

4. Kind en hond

Een mooie band tussen een kind en een hond kan heel waardevol zijn. Toch ontstaat zo'n band niet vanzelf. Kinderen en honden spreken elkaars taal niet automatisch. Een kind kan iets lief bedoelen, terwijl een hond het spannend of bedreigend vindt. Daarom is dit een belangrijk hoofdstuk: door kinderen rustig te begeleiden, help je zowel het kind als de hond om zich veilig te voelen en op een fijne manier aan elkaar te wennen.

Voor een buitenlandse hond is een nieuw gezin vaak al indrukwekkend genoeg. Nieuwe geuren, geluiden, ruimtes, regels en gewoontes kosten energie. Kinderen kunnen daar nog een extra uitdaging bij vormen, niet omdat zij iets verkeerd doen, maar omdat zij vaak sneller bewegen, hoger praten, harder geluid maken, onverwachts lachen, rennen, vallen of plotseling naar de hond toe gaan. Voor een hond kan dat onvoorspelbaar zijn. Een hond die spanning ervaart, is niet stout of dominant; hij probeert duidelijk te maken dat de situatie te veel voor hem is.

Leer kinderen daarom dat de hond altijd keuzevrijheid nodig heeft. De hond hoeft niet geknuffeld te worden, hoeft niet vastgehouden te worden en hoeft niet mee te doen als hij dat niet wil. Knuffelen is voor mensen vaak een teken van liefde, maar voor veel honden kan het bedreigend voelen. Zij kunnen zich opgesloten voelen als

armen om hen heen gaan, zeker wanneer zij nog moeten wennen. Een goede regel is: **laat de hond zelf naar het kind toe komen**. Komt de hond niet, dan is dat ook goed.

Als de hond contact zoekt, begeleid het kind dan bij rustig en kort contact. Laat het kind stil of rustig zitten, opzij van de hond in plaats van recht voor hem. Aai de hond niet boven op zijn kop en hang niet over hem heen. Veel honden vinden dat spannend. Als de hond ontspannen blijft en zelf dichtbij blijft, kan het kind hem kort aaien op de borst of flank. Stop daarna even. Kijkt de hond weg, loopt hij weg of draait hij zijn lichaam weg, dan is het contact klaar. Zo leert het kind dat de hond ook 'nee' mag zeggen.

Het is belangrijk dat kinderen leren waar een hond spanning mee laat zien. Signalen kunnen subtiel zijn: wegkijken, gapen, tongelen, lippen likken, verstijven, de staart laag houden, oren naar achteren leggen, hijgen zonder inspanning, weg willen lopen of zich verstoppen. Ook grommen is communicatie. **Straf een hond niet voor grommen**, want dan haal je de waarschuwing weg terwijl de spanning blijft. Neem het signaal serieus en maak de situatie rustiger: meer afstand, minder drukte en een veilige plek voor de hond.

Maak samen duidelijke gezinsregels. De hond wordt met rust gelaten als hij eet, slaapt, in zijn mand of op zijn rustplek ligt, kauwt op een bot of speeltje, of zich terugtrekt. Het kind pakt geen eten, botten of speelgoed van de hond af. Laat een jong kind ook niet over de hond heen klimmen, op hem liggen, hem achtervolgen, aan oren of staart trekken of hem dwingen mee te spelen. Leg dit vriendelijk uit: 'Wij zorgen ervoor dat de hond zich veilig voelt. Als hij rust wil, helpen wij hem daarbij.'

Een goede band bouw je niet op door de hond te overspoelen met aandacht, maar door voorspelbaar en vriendelijk te zijn. Laat het kind helpen met rustige, positieve dingen: een brokje op de grond leggen, samen met jou een snuffelspelletje doen, een voerpuzzel klaarzetten, de hond rustig roepen en belonen als hij komt, of tijdens een wandeling helpen door rustig naast je te lopen. Zo leert de hond dat het kind iets prettigs en voorspelbaars betekent.

Houd ontmoetingen kort en positief. Liever een paar rustige minuten waarin het goed gaat dan een lang moment dat eindigt in spanning. Zeker in de eerste weken is het verstandig om **hond en kind nooit zonder toezicht samen te laten**. Toezicht betekent dat je actief oplet en kunt ingrijpen voordat het te veel wordt. Kun je niet opletten, gebruik dan een deur, traphekje, ren of aparte ruimte zodat zowel hond als kind veilig kunnen ontspannen.

Betrek je kind op een positieve manier bij de verzorging, maar geef het kind geen verantwoordelijkheid die te groot is. Een kind kan helpen met water klaarzetten, voertjes tellen, een speeltje aangeven of samen met een volwassene oefenen. Laat een kind de hond niet alleen uitlaten. Buiten kunnen onverwachte situaties ontstaan, zoals andere honden, verkeer, schrikreacties of wild. Daarvoor is volwassen begeleiding nodig.

Sommige honden vinden kinderen direct leuk, andere honden hebben weken of maanden nodig om te wennen. Dat is normaal. Dwing geen contact af en vergelijk de hond niet met andere honden. Kijk naar deze hond, in dit gezin, op dit moment. Met rust, duidelijke afspraken, veilige plekken en veel positieve ervaringen kan er stap voor stap vertrouwen ontstaan. De mooiste relatie tussen kind en hond is er één waarin beiden zich veilig voelen en waarin het kind leert: liefde voor een hond betekent ook ruimte geven.

5. Wennen, leren en groeien

Je hoort soms over de 3-3-3-regel: een hond zou ongeveer drie dagen nodig hebben om bij te komen, drie weken om te wennen aan de nieuwe omgeving en drie maanden om zich echt meer thuis te voelen. Neem deze regel niet letterlijk. Iedere hond is anders en sommige honden hebben veel minder of juist veel meer tijd nodig. De regel kan wel helpen om realistische verwachtingen te hebben. In de eerste dagen kan een hond bijvoorbeeld veel slapen, weinig contact zoeken, slecht eten, juist heel druk zijn of nog niet goed durven plassen buiten. In de eerste weken kan hij langzaam meer nieuwsgierig worden, routines herkennen, voorkeuren laten zien of juist nieuwe spanning tonen doordat hij zich iets veiliger voelt. Na een paar maanden zie je vaak beter wie de hond echt is: wat hij aankan, waar hij blij van wordt en waar hij nog begeleiding bij nodig heeft. Een hond hoeft dus niet meteen alles te begrijpen, overal mee naartoe te kunnen of zich direct ontspannen te gedragen. **Wennen kost tijd**, en juist rust, voorspelbaarheid en geduld helpen je hond om stap voor stap vertrouwen op te bouwen.

5.1 De eerste nacht

De eerste nacht in een nieuw huis kan voor een buitenlandse hond spannend zijn. Alles is anders: de geuren, geluiden, mensen, ruimtes en routines. Veel honden die via Stichting AAI naar Nederland komen, hebben bovendien waarschijnlijk nog nooit op een rustige manier geleerd om alleen te zijn. Verwacht daarom niet dat de hond meteen alleen beneden kan slapen. Dat is geen kwestie van 'verwennen', maar van veiligheid en vertrouwen opbouwen.

Laat de hond de eerste nachten bij voorkeur bij je op de slaapkamer slapen, in zijn eigen mand of op een veilige plek naast het bed. Als dat voor jou passend is en de hond daar rustig van wordt, kan hij ook op bed slapen. Nabijheid helpt veel honden om tot rust te komen. Je hoeft niet voortdurend contact te maken; jouw rustige aanwezigheid is vaak al genoeg. Je kunt ook bij de hond beneden op de bank slapen zodat je in zijn nabijheid bent.

Dwing de hond niet om alleen te slapen door hem op te sluiten in een bench of aparte ruimte. Ook afleiden met eten, radio of televisie lost spanning meestal niet op. Een hond die zich onveilig voelt, kan dan alsnog in paniek raken. Zorg liever voor een rustige slaapomgeving, weinig prikkels, een zachte ligplek en een voorspelbare avondroutine.

Als de hond na verloop van tijd beter gewend is, kun je eventueel stap voor stap werken naar een andere slaapplek als de hond in de slaapkamer heeft gelegen. Doe dit rustig en in kleine stappen. Verplaats de mand bijvoorbeeld geleidelijk iets verder van het bed of laat de slaapkamerdeur open terwijl de hond op een plek dichtbij kan liggen. Ga niet sneller dan de hond aankan. Rustig slapen is belangrijker dan snel resultaat.

5.2 Alleen leren zijn

Alleen zijn is voor veel honden geen vanzelfsprekendheid. Zeker een buitenlandse hond kan gewend zijn geweest aan andere honden, mensen in de buurt of een omgeving waarin hij nooit echt alleen was. Alleen blijven moet daarom worden aangeleerd, niet afgedwongen. Het doel is dat de hond leert: mijn mens gaat even weg, maar komt ook weer terug, en in de tussentijd ben ik veilig.

Begin pas met oefenen als de hond enigszins tot rust is gekomen in huis. Start heel klein: loop even naar de andere kant van de kamer, stap kort uit beeld of sluit een deur voor één of twee seconden en kom rustig terug. Het moet zo makkelijk zijn dat de hond niet in paniek raakt. Blijft hij ontspannen, dan kun je langzaam opbouwen. Raakt hij gespannen, dan was **de stap te groot** en ga je weer terug naar een makkelijker niveau.

Let tijdens het oefenen op signalen van spanning, zoals piepen, blaffen, hijgen, ijsberen, krabben aan de deur, kwijlen, niet willen eten of steeds achter je aan lopen. Zulke signalen betekenen niet dat de hond 'ongehoorzaam' is, maar dat hij het moeilijk heeft. Bouw daarom in hele kleine stapjes op en voorkom dat de hond steeds opnieuw over zijn grens gaat.

Een bench kan alleen helpend zijn als de hond de bench vrijwillig en positief heeft leren kennen als rustplek. Sluit een hond niet op in een bench om hem te leren alleen zijn. Voor sommige honden vergroot opsluiting juist de paniek. Kies liever voor een veilige ruimte waar de hond zich prettig voelt, met water, een fijne ligplek en zo min mogelijk prikkels.

Eten, kauwmateriaal of een gevulde voerpuzzel kunnen soms prettig zijn als de hond al ontspannen is, maar ze lossen verlatingsangst niet op. Veel honden met echte spanning eten niet zodra je weg bent. Ook radio of televisie kan hooguit achtergrondgeluid zijn, maar is geen oplossing voor angst. De basis blijft: veiligheid, voorspelbaarheid en heel geleidelijk oefenen.

Laat een hond nooit langer alleen dan hij aankan. Regel zo nodig tijdelijk oppas, werk thuis, stem roosters af of vraag hulp, zodat de hond niet telkens in paniek hoeft te raken. Elke paniekervaring kan het alleen leren zijn moeilijker maken. Succesvolle oefenmomenten zijn kort, rustig en haalbaar.

Heeft de hond duidelijke verlatingsangst, zoals langdurig blaffen of huilen, slopen bij deuren of ramen, paniek zodra je vertrekt, kwijlen, ontlasting of urineverlies door stress, of zichzelf beschadigen? Neem dan contact op met Stichting AAI voor passende begeleiding. Wacht hier niet te lang mee. Verlatingsangst vraagt om een zorgvuldig plan en soms ondersteuning van een deskundige die werkt met diervriendelijke, beloningsgerichte methoden.

5.3 Socialisatie

Bij pups spreken we over socialisatie: in de eerste levensmaanden staan zij extra open voor nieuwe ervaringen. In die periode is het belangrijk dat een pup op een veilige, rustige en positieve manier kennismaakt met verschillende mensen, vriendelijke honden, andere dieren, geluiden, ondergronden, verkeer, de auto en andere situaties die hij later in zijn leven kan tegenkomen. Het doel is niet om de pup overal zomaar in onder te dompelen, maar om hem te laten ervaren: nieuwe dingen zijn voorspelbaar, veilig en vaak zelfs leuk. De pup mag daarbij altijd steun krijgen. Rustig praten, afstand nemen, samen kijken en belonen voor ontspannen gedrag helpt juist om vertrouwen op te bouwen.

Bij een volwassen hond ligt dit anders. Een volwassen buitenlandse hond kun je niet meer op dezelfde manier 'socialiseren' als een jonge pup. Hij heeft al ervaringen opgedaan en kan bepaalde situaties spannend, onbekend of onveilig vinden. Dan werk je vooral met wennen, desensitisatie en tegenconditionering. Desensitisatie betekent dat je de hond op zo'n grote afstand of in zo'n lichte vorm laat kennismaken met iets spannends dat hij nog ontspannen kan blijven. Tegenconditionering betekent dat je die spannende prikkel koppelt aan iets prettigs, zoals voer, snuffelen, rust of afstand. Zo leert de hond stap voor stap dat iets wat eerst spannend was, voorspelbaar en veilig kan worden.

Ga bij een volwassen hond dus niet 'gewoon kordaat door' als hij bang is. Kijk liever naar wat de hond aankan. Zie je spanning, zoals verstarren, hijgen, trekken, weg willen, blaffen, laag bij de grond lopen of niet meer kunnen eten? Maak de situatie dan makkelijker: vergroot de afstand, kies een rustiger plek of stop op tijd. Beloon momenten waarop de hond kijkt, snuffelt, weg kan draaien of weer contact met je zoekt. Zo leert hij dat hij niet door spannende situaties heen hoeft, maar dat jij hem helpt om op een veilige manier ervaring op te doen. Voor pups én volwassen honden geldt: kwaliteit is belangrijker dan kwantiteit. Eén korte, fijne ervaring is waardevoller dan tien te drukke ervaringen. **Voor pups én volwassen honden geldt: kwaliteit is belangrijker dan kwantiteit. Eén korte, fijne ervaring is waardevoller dan tien te drukke ervaringen.** Kies rustige momenten, houd sessies kort en eindig liefst voordat de hond spanning opbouwt. Gebruik beloning, voorspelbaarheid en keuzevrijheid. Dwingen, overspoelen of de hond 'er maar doorheen laten gaan' kan angst juist groter maken. Met geduld en positieve begeleiding leert de hond in zijn eigen tempo dat de wereld om hem heen veilig genoeg is.

5.4 Zindelijkheid

Zindelijkheid aanleren gaat vooral over duidelijkheid, routine en geduld. Een pup moet nog leren waar hij zijn behoefte mag doen én heeft lichamelijk nog beperkte controle over blaas en darmen. Een volwassen hond kan zijn behoefte meestal langer ophouden, maar weet in een nieuw huis of na een ander leven niet altijd meteen wat de bedoeling is. Zie ongelukjes daarom niet als ongehoorzaamheid, maar als informatie: de hond had op dat moment meer begeleiding, duidelijkheid of rust nodig.

Ga in het begin vaak naar buiten, liefst naar dezelfde rustige plek. Doe dit in elk geval na slapen, eten, spelen, drinken en bij signalen zoals snuffelen, rondjes lopen, onrust of naar de deur lopen. Blijf buiten rustig wachten en beloon direct als de hond plast of poept op de gewenste plek. Zo leert hij door herhaling: buiten is de juiste plek en dat levert iets prettigs op.

Voor sommige buitenlandse honden is buiten ontlasten extra spannend. De ondergrond, geuren, geluiden en het aangelijnd zijn kunnen onbekend zijn. Geef de hond tijd om te snuffelen en kies een veilige, voorspelbare plek. Een langere, slaphangende lijn kan helpen, zodat de hond iets meer ruimte heeft zonder los te hoeven lopen.

Voorkomen werkt beter dan genezen. Houd de hond de eerste periode goed in de gaten en beperk tijdelijk de vrijheid in huis als je niet actief kunt opletten. Zie je dat de hond aanstalten maakt om binnen te plassen of poepen, begeleid hem dan rustig naar buiten. Word niet boos en gebruik geen stemverheffing. Straf of schrik kan ervoor zorgen dat de hond onzeker wordt of zijn behoefte juist stiekem gaat doen.

Gebeurt er toch een ongelukje, ruim het rustig op en maak de plek goed schoon, bij voorkeur met een enzymatische reiniger. **Straf nooit**: de hond legt dan geen duidelijk verband met het plasje of hoopje, maar kan wel angstig worden. Kijk liever wat je kunt aanpassen: sneller naar buiten, beter letten op signalen, vaker dezelfde plek gebruiken of tijdelijk minder ruimte in huis geven.

Soms lijkt een hond 'schuldig' te kijken na een ongelukje in huis. Honden voelen zich echter niet schuldig op de manier waarop mensen dat bedoelen. Zo'n lage houding, wegkijken, oren naar achteren of klein maken is meestal een reactie op jouw lichaamstaal, stem of eerdere ervaringen met straf. De hond verwacht dan dat er iets onprettigs kan gebeuren, maar begrijpt niet waarom jij boos bent over iets dat al gebeurd is. Juist daarom

heeft straffen geen zin: het maakt je hond vooral onzeker. Rustig opruimen, beter begeleiden en op tijd naar buiten gaan helpt veel meer.

Bij pups helpt een voorspelbaar schema. Zij moeten vaak naar buiten en hebben extra begeleiding nodig, ook 's nachts. Draag een jonge pup eventueel rustig naar de juiste plek als hij het anders niet haalt.

Bij volwassen honden benader je zindelijkheid als een nieuwe gewoonte die opnieuw duidelijk moet worden: vaste momenten, dezelfde plek, direct belonen en rustig opbouwen.

Sommige honden doen een zogenoemd begroetings- of spanningsplasje. Dat is geen zindelijkheidsprobleem en ook geen 'ondeugd', maar een reactie op opwinding, onzekerheid of spanning. Maak begroetingen daarom rustig en klein: kijk de hond niet direct aan, buig niet over hem heen en wacht met aanraken tot hij ontspannen is. Vaak verdwijnt dit vanzelf wanneer de hond zich veiliger voelt.

Blijft de hond ondanks een rustige, consequente aanpak in huis plassen of poepen, plast hij plotseling veel vaker, lijkt hij pijn te hebben of bevuilt hij zijn slaapplaats, overleg dan met de dierenarts. Er kan sprake zijn van stress, maar ook van een blaasontsteking, maag-darmklachten of een ander gezondheidsprobleem.

Geef bij diarree niet op eigen initiatief yoghurt met honing of andere huismiddeltjes. Soms is milde diarree kortdurend, maar zorg in ieder geval voor voldoende drinkwater en houd de hond goed in de gaten. Neem contact op met de dierenarts als de diarree aanhoudt, terugkomt, gepaard gaat met braken, bloed, koorts, sloomheid, buikpijn of niet willen eten, of als het om een pup, oudere hond of zieke hond gaat. Wacht bij twijfel niet te lang.

5.5 Wandelen, bewegen en loslopen

Bij jonge honden is het belangrijk om beweging rustig op te bouwen. Ze mogen spelen, snuffelen en wandelen, maar vermijd langdurige, eenzijdige belasting zoals heel lange wandelingen, veel traplopen, steeds springen of intensief achter ballen aan rennen. Zeker bij grotere honden kan overbelasting tijdens de groei gevolgen hebben voor spieren en gewrichten. Kies liever voor korte, ontspannen momenten met voldoende rust tussendoor.

Loslopen is voor de meeste honden fijn. Echter angst, jachtmotivatie, prikkelgevoeligheid of een nog onvoldoende betrouwbare recall kunnen loslopen onveilig maken. Een lange lijn aan een goed passend tuig is dan vaak een uitstekend alternatief: de hond kan snuffelen, bewegen en keuzes maken, terwijl jij veiligheid houdt.

Bouw vrijheid rustig op. Oefen eerst op rustige, overzichtelijke plekken en gebruik een lijn van bijvoorbeeld 5, 10 of 15 meter. Laat de lijn zoveel mogelijk slaphangen en gebruik hem niet om te corrigeren. Een omheind snuffelveld kan ook waardevol zijn, zeker voor honden die nog niet veilig los kunnen.

Terugkomen leer je stap voor stap aan. Begin binnen of in de tuin, zonder afleiding. Gebruik één vrolijk woord, bijvoorbeeld ‘hier’, en beloon direct als de hond komt. Roep de hond niet alleen als de pret voorbij is, maar laat hem daarna regelmatig weer snuffelen of spelen. Zo blijft terugkomen iets positiefs.

Zorg dat jouw hond goed herkenbaar is. Een chip is verplicht (registreer je hond altijd bij de NDG), maar daarnaast zijn een penning met telefoonnummer en eventueel een goed bevestigde GPS-tracker verstandig, zeker bij een hond die net in Nederland is en snel schrikt. Controleer altijd of tuig, halsband en lijn goed passen voordat je gaat oefenen.

Let altijd op belasting en herstel. Jonge honden, oudere honden, honden met overgewicht of honden met gezondheidsproblemen kunnen sneller overbelast raken. Loop liever regelmatig kort en ontspannen dan één keer

veel te lang. Geef geen grote maaltijd vlak voor intensieve beweging, zeker niet bij grotere honden of honden met een diepe borstkas. Bij deze honden is het belangrijk alert te zijn op een maagtorsie, ook wel maagkanteling genoemd. Daarbij vult de maag zich met gas en kan de maag draaien, waardoor de ingang en uitgang van de maag worden afgesloten. Dit is levensbedreigend en kan snel tot shock leiden.

Mogelijke symptomen zijn een opgeblazen of harde buik, onrust, niet kunnen liggen, kokhalzen of proberen te braken zonder dat er iets uitkomt, veel kwijlen, snel of moeilijk ademen, bleke slijmvliezen, zwakte of instorten. Vermoed je een maagtorsie of twijfel je? **Bel direct de dierenarts of spoedkliniek** en ga er meteen naartoe. **Wacht niet af** en probeer het niet zelf op te lossen.

Neem bij twijfel over beweging, conditie of gezondheid contact op met de dierenarts of met Stichting AAI.

5.6 Hondenspeeltuinen en losloopvelden

Een hondenspeeltuin, losloopveld of omheind snuffelveld kan voor sommige honden prettig zijn. Je hond kan vrijer bewegen, snuffelen, onderzoeken en soms spelen met andere honden. Voor honden die nog niet veilig los kunnen lopen, kan een goed omheind veld een fijne tussenstap zijn. Ook kan het helpen om te oefenen met terugkomen, contact houden en ontspannen bewegen zonder dat er direct verkeersrisico is.

Toch is een hondenspeeltuin niet automatisch geschikt voor iedere hond. Zeker voor een net aangekomen buitenlandse hond kan zo’n plek veel zijn: onbekende honden, druk spel, rennende honden, blaffende honden, mensen bij de ingang en weinig ruimte om rustig afstand te nemen. Een hond die onzeker, angstig, snel overprikkeld of lijnreactief is, kan hierdoor juist meer spanning opbouwen. Ook honden die nog niet betrouwbaar terugkomen, snel schrikken of zich moeilijk laten benaderen, laat je beter niet zomaar los tussen onbekende honden.

Kijk daarom eerst goed naar het terrein en de honden die er al zijn. Is het veld overzichtelijk, schoon en goed omheind? Zijn er meerdere of ruime ingangen, zodat honden elkaar niet hoeven te blokkeren? Kun je makkelijk afstand maken? Zijn de honden ontspannen, of zie je veel najagen, fixeren, over elkaar heen lopen, blaffen of opdringerig gedrag? **Ga liever niet naar binnen als het druk of onrustig is.** Je mag een bezoek altijd overslaan; **het welzijn van jouw hond gaat voor**.

Begin bij voorkeur rustig: kies een stil moment, blijf kort, houd afstand bij de ingang en laat je hond eerst snuffelen. Neem geen speelgoed of eten mee in een groep onbekende honden, omdat dit spanning of bezitsverdediging kan oproepen. Roep je hond regelmatig vriendelijk bij je en beloon contact met jou. Zie je signalen van spanning, zoals verstarren, wegduiken, continu achternagezeten worden, niet meer kunnen snuffelen, blaffen, happen, veel hijgen of steeds naar de uitgang willen? Ga dan rustig weg. Een goed bezoek is niet per se lang of druk; het is vooral veilig, ontspannen en passend bij jouw hond.

5.7 Wandelen met een slappe lijn

Wandelen met een slappe lijn betekent niet dat de hond strak naast je moet lopen. Het doel is dat de lijn ontspannen hangt en dat jullie samen prettig en veilig kunnen wandelen. Voor veel honden is dit niet vanzelfsprekend. Honden lopen van nature vaak sneller dan mensen, ruiken onderweg van alles en kunnen enthousiast, onzeker of gespannen worden door prikkels in de omgeving.

Trekken aan de lijn is dus geen kwestie van ‘de baas willen zijn’. Vaak heeft de hond geleerd dat trekken werkt: als hij trekt, komt hij dichter bij een geur, persoon, hond of spannende plek (om o.a. die reden zijn de flexibele rollijnen ook minder geschikt, de hond ervaart altijd spanning op de lijn, loopt feitelijk nooit met een slappe lijn). Soms trekt een hond ineens harder omdat hij overprikkeld raakt of stress ervaart. Hij kan dan moeilijker nadenken, minder goed reageren op signalen en sneller naar voren schieten. Zie trekken daarom als informatie: de situatie is mogelijk te moeilijk, te spannend of nog onvoldoende geoefend.

Leer wandelen met een slappe lijn stap voor stap aan, zonder rukken aan de lijn of andere correcties. Begin op een rustige plek, bijvoorbeeld binnen, in de tuin of in een stille straat. Beloon vaak wanneer de lijn slaphangt, wanneer de hond vanzelf naar je kijkt of wanneer hij even met je meebeweegt. Je kunt een beloningszone kiezen naast je been, maar de hond hoeft niet voortdurend strak aan je voet te lopen. Ook rustig snuffelen met een ontspannen lijn is mooi gedrag.

Er zijn verschillende vriendelijke manieren om te oefenen. Je kunt stil blijven staan zodra de lijn strak komt te staan en pas weer verder lopen wanneer de lijn ontspant of de hond contact met je maakt. Je kunt ook rustig van richting veranderen voordat de hond in de lijn hangt, zodat hij leert op jou te letten. Een andere methode is korte stukjes lopen en veel belonen zolang de lijn slap blijft. Ook kun je snuffelen als beloning gebruiken: loopt de hond even met een ontspannen lijn, dan mag hij daarna naar een interessante geur toe.

Maak het oefenen geleidelijk moeilijker. Verhoog steeds maar één criterium tegelijk: eerst iets langer wandelen met een slappe lijn, daarna iets meer afstand, dan pas meer afleiding zoals andere honden, verkeer, geuren of drukke plekken. Lukt het niet, dan was de stap te groot. Ga terug naar een makkelijker situatie en beloon wat wél lukt. Zo blijft leren veilig en positief.

Let goed op signalen van stress of overprikkeling. Als de hond ineens harder trekt, gaat hij misschien niet ‘dwars doen’, maar heeft hij afstand, rust of een pauze nodig. Zie je hijgen, moeilijk contact maken, fixeren, piepen, blaffen, veel zwenken of juist niet meer kunnen snuffelen? Kies dan een rustigere route, vergroot de afstand tot de prikkel of geef de hond tijd om te herstellen.

Gebruik passend materiaal: een goed passend Y-tuig of veiligheidstuig en een gewone, soepele lijn. Een langere lijn kan prettig zijn op rustige plekken, omdat de hond dan meer bewegingsvrijheid heeft en minder snel spanning op de lijn zet. Gebruik de lijn als veiligheidsmiddel, niet als stuur of correctie. Bij hardnekkig trekken, angst of uitvallen is begeleiding van een deskundige, beloningsgerichte trainer of gedragstherapeut verstandig.

5.8 Rustig blijven aan de lijn bij prikkels

Als een hond aan de lijn blaft, gromt, trekt of uitvalt naar andere honden, mensen, fietsers of verkeer, noemen we dat vaak uitvallen aan de lijn of lijnreactiviteit. Dat kan er heftig uitzien, maar het betekent niet automatisch dat de hond agressief is. Vaak is de hond bang, onzeker, gefrustreerd, te opgewonden of overprikkeld. De lijn beperkt zijn keuzemogelijkheden: hij kan niet zelf rustig afstand nemen, een boog maken of op zijn eigen tempo kennismaken. Daardoor kan spanning sneller omslaan in blaffen of uitvallen.

Uitvallen heeft niets te maken met dominantie of ‘de baas willen zijn’. Het is gedrag dat voortkomt uit emotie en ervaring. Soms heeft de hond geleerd dat blaffen of uitvallen werkt, omdat de andere hond, fietser of persoon daarna verdwijnt. Voor de hond voelt dat als opluchting, waardoor het gedrag zich kan herhalen. Daarom is het belangrijk om niet te corrigeren, maar te zorgen dat de hond opnieuw leert: ik zie iets spannends, maar ik blijf veilig en er gebeurt iets prettigs.

Begin met management. Kies rustige wandelroutes, houd afstand tot prikkels en voorkom dat de hond steeds opnieuw over zijn grens gaat. Gebruik een goed passend Y-tuig of veiligheidstuig en een gewone, soepele lijn. Zorg dat je voertjes bij je hebt die de hond echt lekker vindt. Het doel is niet om de hond te dwingen stil te zijn, maar om hem in een situatie te brengen waarin hij nog kan kijken, nadenken, eten en contact met je maken.

Werk op afstand. Zie je bijvoorbeeld een andere hond in de verte en blijft jouw hond nog rustig genoeg om een voertje aan te nemen? Dan zit je op een goede oefenafstand. Laat hem kort kijken en geef daarna meteen iets lekkers. Je kunt daarbij rustig zeggen: ‘goed’ of ‘kijk eens’. De volgorde is belangrijk: de prikkel verschijnt, daarna volgt iets prettigs. Zo verandert langzaam de betekenis van de prikkel.

Dit heet tegenconditionering: iets wat eerst spanning opriep, wordt gekoppeld aan iets prettigs. Tegelijk werk je met desensitisatie: je begint zo ver weg of zo makkelijk dat de hond onder zijn stressgrens blijft. Pas als dat goed gaat, maak je de situatie stap voor stap iets moeilijker. Bijvoorbeeld: eerst oefenen met een hond op grote afstand, daarna iets dichterbij, daarna met een rustige hond die stilstaat, daarna met een hond die rustig beweegt. Verhoog steeds maar één criterium tegelijk.

Let goed op signalen dat de hond het nog aankan: hij kan snuffelen, een voertje aannemen, zijn lichaam blijft soepel, hij kan naar jou kijken en weer wegkijken van de prikkel. Zie je verstarren, fixeren, hijgen, piepen, blaffen, springen, niet meer kunnen eten of steeds harder trekken? Dan is de prikkel te dichtbij of te moeilijk. **Maak afstand**, draai rustig om, steek over of ga achter een auto, struik of hek staan zodat de hond kan herstellen.

Je kunt ook alternatief gedrag aanleren. Oefen eerst zonder prikkels dat de hond naar je kijkt, naast je meeloopt, een voertje op de grond zoekt, op een rustige plek wacht of met je mee omdraait. Als de hond dit goed begrijpt, kun je het op grote afstand van een prikkel gebruiken. Beloon royaal. Zo krijgt de hond een duidelijk alternatief voor blaffen of uitvallen: hij leert wat hij wél kan doen wanneer iets spannend is.

Ga rustig en voorspelbaar te werk. Als je zelf gespannen wordt, de lijn kort neemt of corrigeert, kan de hond de situatie nog spannender gaan vinden. Houd de lijn zo ontspannen mogelijk, adem rustig en vergroot liever op tijd de afstand. Corrigeer niet met rukken aan de lijn, schreeuwen, schrikgeluiden of straffen. Daarmee kan de hond de prikkel juist negatiever gaan ervaren en kan het uitvallen erger worden.

Maak een oefening pas moeilijker als de hond meerdere keren ontspannen heeft kunnen reageren. Een goed stappenplan is: eerst meer afstand, weinig prikkels en korte sessies; daarna iets dichterbij; daarna iets meer beweging; daarna pas oefenen op drukkere plekken. Lukt het niet, dan is dat geen mislukking. Het is informatie dat de stap te groot was. Ga terug naar een makkelijker niveau en bouw opnieuw op.

Sommige honden hebben meer hulp nodig, zeker als ze zeer angstig zijn, al een bijtincident hebben gehad of nauwelijks herstel laten zien na een prikkel. Neem dan contact op met Stichting AAI of met een deskundige, beloningsgerichte trainer of gedragstherapeut. Kies iemand die werkt met moderne, diervriendelijke methoden en die eerst kijkt naar veiligheid, stressniveau en leerbaarheid van de hond.

5.9 Eten, spullen en vertrouwen

Sommige honden verdedigen eten, kauwmateriaal, speelgoed, een ligplek of iets wat zij gevonden hebben. In het Engels wordt dit *resource guarding* genoemd. Een mooie Nederlandse term is bezitsverdediging of het verdedigen van waardevolle spullen. Het betekent dat de hond bang is iets belangrijks kwijt te raken. Dat is normale hondentaal en heeft niets met dominantie te maken.

Wat een hond heeft, mag hij in principe houden. Pak dus nooit zomaar eten, een bot, een speeltje of een gevonden voorwerp af. Als je iets afpakt, leert de hond dat jouw hand inderdaad verlies betekent. Daardoor kan hij juist sneller gaan verstijven, grommen, happen of vluchten met het voorwerp. Grommen en happen zijn geen ‘stout’ gedrag, maar communicatie: de hond zegt dat hij zich bedreigd voelt en afstand nodig heeft.

Het belangrijkste doel is vertrouwen opbouwen. De hond moet leren dat mensen niet zomaar iets afpakken. Loop rustig langs als hij eet, kauwt of iets heeft. Laat hem met rust en zorg dat kinderen niet in de buurt komen

van zijn voerbak, kauwbot, speeltjes of rustplek. Heeft de hond iets gevaarlijks te pakken, probeer dan niet te grijpen, maar ruil voor iets dat voor hem nóg beter is.

Ruilen kun je rustig oefenen. Geef de hond iets van lage waarde, bied daarna iets veel lekkerders aan en zeg bijvoorbeeld ‘los’ op het moment dat hij vanzelf loslaat. Pak het voorwerp pas op als hij het losgelaten heeft en geef het vaak gewoon weer terug. Zo leert de hond: loslaten betekent niet dat ik alles kwijt ben; vaak levert het juist iets fijns op. Oefen dit eerst met makkelijke spullen en nooit midden in spanning.

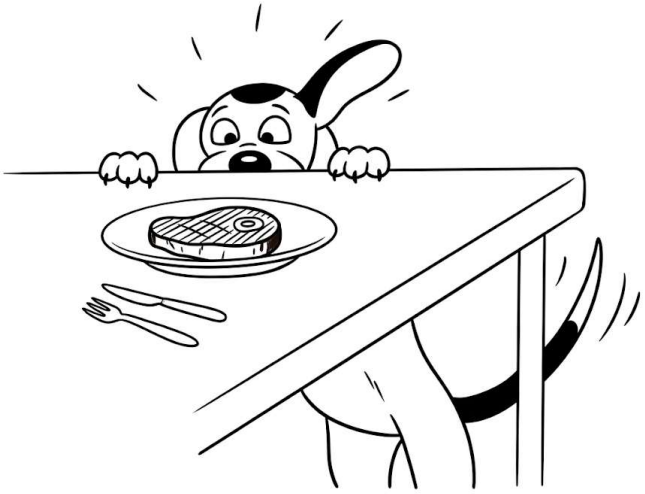
Wil je iets oppakken dat de hond belangrijk vindt, maak dan voorspelbaar wat er gebeurt. Loop niet recht op hem af met uitgestoken hand, maar kom rustig dichterbij, gooi iets lekkers op de grond en geef hem ruimte om zelf afstand te nemen. Bij voerbaktraining kun je juist iets toevoegen: loop langs en laat een extra lekker brokje vallen, zonder de bak weg te halen. Zo leert de hond dat jouw nabijheid iets goeds voorspelt.

Gebruik geen correcties, schrikmiddelen, straffen of machtsstrijd. Daarmee kan de hond juist onzekerder worden en kan het verdedigen sterker worden. Als de hond gromt, bevriest, zijn lichaam over het voorwerp zet, snel gaat eten, zijn kop wegdraait, zijn lip optrekt of hapt, neem dat serieus. Maak afstand en vraag hulp als dit regelmatig gebeurt of als er kinderen in huis zijn. Neem dan contact op met Stichting AAI of een deskundige die werkt met beloningsgerichte methoden.

5.10 Bedelen

Veel buitenlandse honden hebben geleerd dat eten vragen bij mensen soms werkt. Voor een straathond kan dat zelfs een manier zijn geweest om te overleven. Het is dus niet raar of brutaal dat een hond dit probeert. Hij doet wat eerder iets heeft opgeleverd.

Als je bedelen vervelend vindt, kies dan een duidelijke en vriendelijke aanpak. Geef geen eten aan tafel en reageer niet op bedelgedrag: niet kijken, niet praten, niet wegduwen en geen restjes geven. Wees consequent, want één keer toch iets geven houdt het gedrag juist in stand. Het kan zijn dat de hond eerst harder gaat proberen, bijvoorbeeld meer staren, piepen of pootjes geven. Dat noemen we een *extinction burst*: gedrag dat tijdelijk erger wordt omdat het eerder wél werkte. Als je rustig en consequent blijft, neemt het meestal weer af.

Je kunt ook een alternatief aanleren. Leer de hond bijvoorbeeld dat hij tijdens het eten op zijn eigen plek, mand of kleed kan liggen. Oefen dit eerst buiten de maaltijd om: wijs de plek aan, beloon zodra hij erop gaat en bouw de duur rustig op. Daarna oefen je tijdens korte eetmomenten. Je kunt er ook voor kiezen dat de hond ná jullie maaltijd iets krijgt, bijvoorbeeld in zijn eigen bak of op zijn mat. Zo wordt het voorspelbaar: niet aan tafel, wel op de eigen plek.

Maak het de hond makkelijk om succes te hebben. Zet eten buiten bereik, laat geen borden op tafel of aanrecht staan en geef de hond eventueel iets passends te doen vóórdat jullie gaan eten, zoals een rustige kauwsnack, snuffelmat of gevulde voerpuzzel op zijn eigen plek. Let op: dit is geen afleiding om spanning weg te drukken, maar een manier om gewenst gedrag duidelijk en haalbaar te maken.

Bij eten en spullen draait alles om veiligheid en vertrouwen. Laat de hond met rust wanneer hij eet of kauwt, leer ruilen op een positieve manier en geef hem duidelijke alternatieven bij bedelen. Zo voorkom je strijd en leert de hond stap voor stap dat mensen in de buurt van eten voorspelbaar en veilig zijn.

6. Samenleven met je hond: begrijpen, begeleiden en vertrouwen opbouwen

Samenleven met een hond gaat niet over rang, macht of 'de baas zijn', maar over veiligheid, vertrouwen en duidelijke begeleiding. Gedrag ontstaat door emotie, ervaring, gezondheid, omgeving en wat de hond eerder heeft geleerd. Vraag je daarom steeds af: wat probeert mijn hond duidelijk te maken en wat heeft hij nodig om dit wél te kunnen?

Grenzen zijn belangrijk, maar je leert ze vriendelijk aan. Voorkom situaties die nog te moeilijk zijn, beloon wat goed gaat en leer alternatief gedrag. Wil je niet dat de hond opspringt, iets afpakt of blaft naar bezoek? Maak de situatie makkelijker en laat zien welk gedrag wél de bedoeling is.

Maak ook duidelijke afspraken voor bezoek. Laat bezoek de hond in het begin vooral negeren: niet aankijken, niet lokken, niet over hem heen buigen en niet meteen aaien. Geef de hond een veilige plek waar niemand hem stoort. Een traphekje, of aparte ruimte kan helpen zodat de hond zelf afstand kan houden. Als de hond contact zoekt, houd het kort en rustig en laat hem altijd zelf weer weggaan.

Het is belangrijk om signalen zoals grommen niet te bestraffen. Grommen is een waarschuwing en daarmee waardevolle communicatie. Als je een waarschuwing weg straft, kan de hond leren dat waarschuwen gevaarlijk is, terwijl de spanning blijft bestaan. Neem de waarschuwing serieus, vergroot afstand en kijk hoe je de situatie de volgende keer beter kunt voorkomen of makkelijker kunt maken.

Duidelijkheid en consequent zijn blijven belangrijk, maar consequent betekent niet hard zijn. Het betekent dat dezelfde regels op een rustige manier worden uitgelegd en geoefend. Als de hond iets nog niet kan, is dat geen onwil. Dan heeft hij meer oefening, minder afleiding, meer afstand, meer rust of duidelijkere begeleiding nodig.

Kort gezegd: probeer minder te denken in 'de hond moet luisteren' en meer in 'wat heeft deze hond nodig om dit te kunnen leren?' Door lichaamstaal serieus te nemen, rustig grenzen te geven en gewenst gedrag te belonen, help je je AAI-hond zich veilig, begrepen en thuis te voelen.

Wacht niet te lang met hulp vragen als gedrag vastloopt of onveilig wordt. Vroege begeleiding voorkomt vaak dat problemen groter worden en helpt om samen een veilig en haalbaar plan te maken.

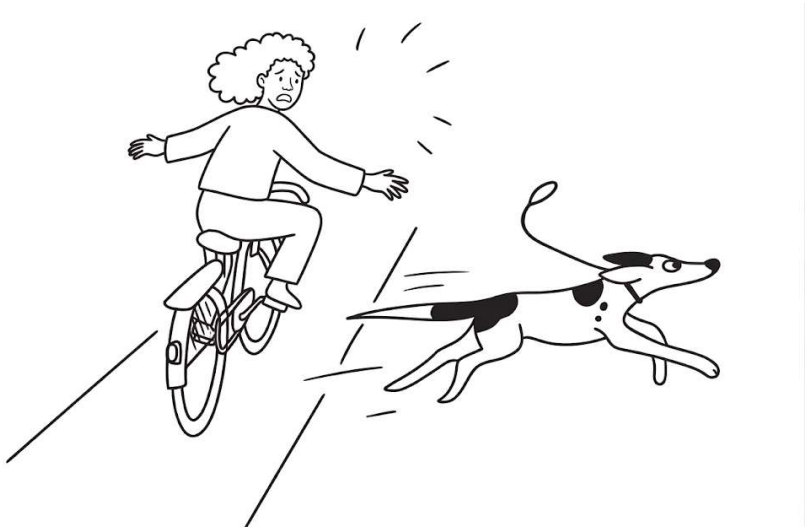
7. Vervoer, reizen en veiligheid

7.1 Mee op de fiets of naast de fiets lopen

Sommige kleine honden en pups kunnen veilig mee in een goed passende fietsmand. Laat de hond daar rustig en stap voor stap aan wennen. Zet de fiets eerst stil en laat de hond de mand verkennen. Beloon rustig gedrag en houd de eerste momenten kort. Gebruik altijd een goed passend tuig en een veilige bevestiging, zodat de hond niet uit de mand kan springen of vallen.

Vindt de hond het spannend, ga dan een stap terug. Loop eerst een stukje met de fiets aan de hand en bouw daarna langzaam op naar korte, rustige ritjes. Dwing de hond niet en houd hem niet vastgedrukt in de mand. De hond leert het prettigst als hij zich veilig voelt en de ervaring voorspelbaar blijft.

Een fietsmand met stevige overkapping of afsluitbaar gaas kan extra veiligheid geven. Controleer altijd of de mand geschikt is voor het gewicht en formaat van jouw hond en fiets alleen als de hond ontspannen blijft.

Een grotere hond kan leren om rustig naast de fiets mee te lopen, maar begin daar pas mee als je je hond goed kent en hij volledig geland is. Voor een hond die net is aangekomen, snel schrikt, nog niet goed aan de lijn loopt of nog onvoldoende conditie heeft, is fietsen naast de fiets te veel en onveilig. Oefen eerst uitgebreid met gewoon wandelen, contact houden, rustige routes en herstel na prikkels.

Bouw het lopen naast de fiets heel langzaam op. Laat je hond eerst wennen aan een stilstaande fiets, loop daarna met de fiets aan de hand en je hond ernaast, en oefen pas later met hele korte stukjes fietsen op een rustige, overzichtelijke plek. Beloon rustig meelopen en stop ruim voordat je hond moe, gespannen of overprikkeld raakt. Fietsen is geen manier om snel energie kwijt te raken; het vraagt juist veel voorbereiding, controle en aandacht voor het tempo van je hond.

Gebruik bij voorkeur een veilige fietsbeugel, zoals een *springer*, in combinatie met een goed passend tuig. Zo blijft er meer afstand tussen hond en fiets en wordt de kans kleiner dat de lijn in het wiel komt of dat je uit balans raakt. Fiets alleen op een rustige plek, houd het tempo laag en kies een ondergrond die prettig is voor de poten.

Fiets niet met je hond als het warm is. Honden raken sneller oververhit dan mensen en asfalt kan heet worden voor de voetzolen. Vermijd fietsen bij warm weer, volle zon of benauwde omstandigheden en let altijd op signalen van vermoeidheid, pijn, hijgen, achterblijven of stoppen. Twijfel je of fietsen geschikt is voor jouw hond? Overleg dan met de dierenarts of met Stichting AAI.

7.2 Mee in de auto

Voor sommige honden is autorijden meteen prima, maar er zijn honden die er nog rustig aan moeten wennen. Bouw het positief op: laat de hond eerst kennismaken met de stilstaande auto, daarna met korte ritjes naar een fijne plek. Zorg dat hij veilig vervoerd wordt, bijvoorbeeld met een goed passende autogordel, reisbench of veilige plek achter een rek. Een eigen deken of mand kan helpen om de auto voorspelbaar en vertrouwd te maken.

Wordt je hond misselijk, gaat hij kwijlen of moet hij overgeven? Begin dan met hele korte ritten en geef vlak voor vertrek geen grote maaltijd. Overleg bij aanhoudende wagenziekte met je dierenarts; er zijn veilige middelen die kunnen helpen.

Laat je hond nooit achter in een warme auto. Ook niet heel even, ook niet met een raam op een kier en ook niet in de schaduw. Een auto warmt zeer snel op en kan voor een hond binnen korte tijd levensgevaarlijk worden. Honden kunnen hun warmte veel minder goed kwijt dan mensen en kunnen door oververhitting ernstig ziek worden of overlijden.

Moet je ergens stoppen op een warme dag? Neem de hond mee, laat iemand bij de hond blijven op een koele plek, of laat de hond veilig thuis. Vertrouw niet op schaduw: de zon draait en de temperatuur in de auto blijft oplopen. Een bakje water helpt niet genoeg tegen hitte in een afgesloten auto.

Let extra op signalen van oververhitting, zoals hevig hijgen, veel kwijlen, sloomheid, onrust, braken, diarree, wankelen, rood of juist bleek tandvlees en instorten. Vermoed je oververhitting? Haal de hond direct uit de warmte, koel voorzichtig met lauw tot koel water en neem meteen contact op met de dierenarts of spoedkliniek.

7.3 Vakantie, pension of oppas

Ga je op vakantie, regel dan op tijd een passende oplossing voor jouw hond. Niet iedere buitenlandse hond kan meteen goed mee op reis, naar een pension of naar een oppas. Kijk naar wat deze hond aankan en laat hem vooraf rustig wennen aan de oppas, het pension of een logeeradres. Controleer ook welke vaccinaties, documenten of voorwaarden nodig zijn en bespreek bij twijfel met Stichting AAI of jouw dierenarts wat verstandig is.

8. Gezondheid, voeding en praktische zorg

8.1 Dierenartsbezoek rustig opbouwen

Voor sommige honden is naar de dierenarts gaan spannend. Zeker een buitenlandse hond die nog maar kort in Nederland is, kan nog weinig vertrouwen hebben in onbekende mensen, kleine ruimtes, aanrakingen, onderzoekstafels, geuren van andere dieren of medische handelingen. Als je hond bang is om zomaar naar binnen te lopen of zich veilig te laten onderzoeken, is dat geen onwil. Het betekent dat de situatie op dat moment nog te moeilijk is.

Bel de dierenartspraktijk vooraf en leg uit dat je hond nogal angstig is. Vraag of je op een rustig moment kunt komen, of je buiten of in de auto mag wachten. Sommige praktijken denken graag mee over een stressarmer bezoek. Neem lekkere voertjes mee, gebruik een goed passend tuig en dubbele lijn als dat nodig is, en voorkom dat je hond in de wachtkamer gedwongen contact heeft met andere honden of mensen.

Je kunt dierenartsbezoek ook trainen. Begin thuis met korte, positieve oefeningen: rustig aanraken aan oren, poten, buik en bek, heel kort optillen van een poot, op een kleedje staan, even op een lage stabiele verhoging stappen of wennen aan een zachte handdoek. Beloon elke kleine stap en stop voordat je hond spanning opbouwt. Het doel is niet dat je hond alles maar toestaat, maar dat hij leert: onderzoeken en aanraken voorspellen iets veiligs en prettigs.

Als je hond al snel bang wordt, **werk dan niet door de angst heen**. Maak de oefening makkelijker: korter, met meer afstand, op een vertrouwde plek of zonder aanraking. Je kunt ook alleen oefenen met naar de praktijk rijden, op de parkeerplaats iets lekkers eten en weer naar huis gaan. Later kun je misschien kort naar binnen, even wegen of alleen iets lekkers krijgen van de assistente. Zulke kleine, positieve ervaringen helpen je hond om stap voor stap vertrouwen op te bouwen.

Als de hond medische zorg nodig heeft wacht dan niet te lang met hulp zoeken. Je kunt altijd **overleggen met de dierenarts** over de beste aanpak

8.2 Buitenlandse ziektes

In sommige landen rond de Middellandse Zee komen ziektes voor die in Nederland minder bekend zijn, zoals leishmaniose, ehrlichiose en filariose. Een deel van de honden die Stichting AAI plaatst, komt uit zulke risicogebieden. Als dat zo is, worden de honden vóór plaatsing getest en indien nodig behandeld.

Leishmaniose

Leishmaniose is een ziekte die wordt overgebracht door de zandvlieg. Deze kleine mugachtige is vooral actief in de avond en nacht en komt in risicogebieden vooral voor van mei tot en met september. Een hond kan drager zijn zonder meteen ziek te worden. Als een hond wel ziek wordt en niet behandeld wordt, kan de ziekte ernstig verlopen. Wordt leishmaniose op tijd ontdekt, dan kan een hond met behandeling vaak nog een goed leven hebben. Meer informatie is te vinden via Stichting AAI: www.stichtingaai.nl.

Ehrlichiose

Ehrlichiose is een bacteriële ziekte die door teken wordt overgebracht. De belangrijkste verspreider is de Rhipicephalus-teek, die vooral voorkomt in mediterrane landen, maar inmiddels ook in Nederland kan worden aangetroffen. Door een beet van een besmette teek kan de hond geïnfecteerd raken met *Ehrlichia canis*. Deze bacterie kan bepaalde witte bloedcellen en vaatwanden aantasten. Ehrlichiose is goed te behandelen met doxycycline als de ziekte op tijd wordt ontdekt. Dat is soms lastig, omdat de klachten vaag kunnen zijn en kunnen lijken op klachten bij leishmaniose.

Babesiose

Babesiose is een door teken overgedragen parasitaire infectie die rode bloedcellen van honden aantast en kan leiden tot ernstige ziekte of overlijden als het onbehandeld blijft. Babesiose wordt veroorzaakt door de protozo Babesia, meestal Babesia canis, die zich in de rode bloedcellen van de hond vermenigvuldigt. Babesiose komt in warme landen voor maar ook steeds vaker in Nederland. Babesiose is goed te behandelen als het op tijd wordt ontdekt. De parasiet kan worden gedood met Imidocarb, een onderhuidse injectie. Herhaling van de injectie is nodig na 2 weken.

Filariose of hartworm

Filariose, ook wel hartworm, Filaria of Dirofilaria genoemd, wordt door muggen overgebracht. Een hond kan besmet raken met larven van de hartworm. Zonder behandeling kunnen de wormen zich ontwikkelen en zich uiteindelijk rond het hart en de longvaten bevinden. Dat kan ernstige gezondheidsproblemen geven en in ernstige gevallen levensbedreigend zijn. Gelukkig is hartworm met de juiste medicijnen te behandelen. Overleg bij vragen of twijfel altijd met de dierenarts of met Stichting AAI.

8.3 Vaccinaties en titeren

Vaccineren helpt jouw hond beschermen tegen ernstige en besmettelijke ziekten. Een vaccinatie leert het afweersysteem om een ziekteverwekker te herkennen, zodat het lichaam sneller en beter kan reageren als de hond later in contact komt met de echte ziekte. Welke vaccinaties nodig zijn, hangt af van de leeftijd, gezondheid, voorgeschiedenis, leefomgeving, reisplannen en het advies van jouw dierenarts.

Pups

Pups krijgen via de moedermelk tijdelijke antistoffen mee. Die bescherming neemt langzaam af, maar het moment waarop dat gebeurt verschilt per pup. Daarom krijgen pups meerdere vaccinaties in de eerste levensmaanden. Zo vergroot je de kans dat de vaccinatie aanslaat op het moment dat de bescherming van de moeder afneemt en de pup zelf afweer kan opbouwen.

In Nederland wordt voor pups meestal een schema rond 6, 9 en 12 weken gebruikt. Soms adviseert de dierenarts nog een extra vaccinatie rond 16 weken, bijvoorbeeld als de bescherming nog onzeker is of als de pup meer risico loopt. Vaak volgt daarna een herhaling rond de leeftijd van één jaar.

Volwassen honden

De volwassen honden die naar Nederland komen, zijn minstens één keer volledig gevaccineerd. Honden die naar Nederland reizen, hebben daarnaast een geldige rabiësvaccinatie nodig. Als jouw hond eenmaal bij jouw dierenarts geregistreerd staat, krijg je meestal vanzelf een herinnering voor de jaarlijkse gezondheidscontrole en eventuele vaccinaties.

Niet elke vaccinatie hoeft ieder jaar opnieuw gegeven te worden. Sommige vaccinaties, zoals tegen hondenziekte, parvo en besmettelijke leverziekte, geven vaak langer bescherming. De leptospirose enting wordt jaarlijks standaard gegeven. De kennelhoestvaccinatie is nodig als je je hond in een pension onderbrengt. Jouw dierenarts kan op basis van het paspoort, de gezondheid en de situatie van jouw hond adviseren wat verstandig is.

Reizen, pension en extra risico's

Gaat jouw hond mee naar het buitenland, dan is een geldige rabiësvaccinatie verplicht. Houd er rekening mee dat deze vaccinatie pas na een wachttijd geldig is; regel dit dus ruim voor vertrek. Controleer of je een geldig Europees dierenpaspoort hebt. Voor verschillende landen gelden verschillende regels (controleer ruim voor vertrek wat de specifieke eisen zijn voor reizen met je hond bijvoorbeeld vanwege benodigde dierenartsverklaring, wormenbehandeling).

Sommige pensions, hondenscholen, dagopvang of uitlaatservices vragen daarnaast om een vaccinatie tegen kennelhoest. Voor honden die veel zwemmen, veel buiten komen of risico lopen op contact met besmet water of knaagdieren, kan bescherming tegen leptospirose belangrijk zijn. Overleg dit altijd tijdig met jouw dierenarts.

Titeren

Titeren betekent dat de dierenarts met een bloedonderzoek kijkt of er nog voldoende antistoffen aanwezig zijn tegen bepaalde ziekten. Bij honden kan dit onder andere voor parvo, hondenziekte en besmettelijke leverziekte. Als de titer hoog genoeg is, kan vaccineren soms worden uitgesteld. Is de titer te laag, dan is opnieuw vaccineren nodig. Titeren is dus geen vervanging van goede bescherming, maar een manier om gerichter te bepalen wanneer vaccinatie nodig is.

Voor reizen naar het buitenland gelden bovendien wettelijke regels: als rabiësvaccinatie verplicht is, moet die volgens de officiële regels in het paspoort staan. Bespreek daarom altijd met jouw dierenarts welke combinatie van vaccineren en titeren past bij jouw hond.

8.4 Parasieten bij de hond

Pups kunnen al vóór de geboorte of via de moedermelk besmet raken met wormen. Ook uit de omgeving kunnen pups en volwassen honden opnieuw besmet worden. Regelmatig ontwormen blijft daarom belangrijk, zeker bij pups, honden die veel contact hebben met andere honden of honden die buiten van alles eten of besnuffelen.

Voor pups wordt vaak het volgende schema aangehouden: ontwormen op 2, 4, 6 en 8 weken, daarna rond 12 weken en vervolgens regelmatig tot de leeftijd van één jaar. Volwassen honden worden meestal periodiek ontwormd of behandeld op basis van risico en advies van de dierenarts. Omdat sommige wormen ook besmettelijk kunnen zijn voor mensen, vooral voor kinderen, is goede hygiëne belangrijk: ruim ontlasting op en was handen na contact met dieren of uitwerpselen.

Gebruik bij voorkeur een breed werkend ontwormingsmiddel dat past bij de leeftijd, het gewicht en de situatie van jouw hond. Overleg hierover met jouw dierenarts, zeker bij pups, zieke honden, drachtige teven of honden uit het buitenland. Niet elk middel werkt tegen elke wormsoort. Lintworm vraagt bijvoorbeeld vaak om een specifiek middel; dit herken je soms aan kleine, rijstkorrelachtige stukjes bij de ontlasting of rond de anus.

Vlooien en teken

Vlooien kunnen veel jeuk veroorzaken en zich snel verspreiden in huis. Behandel daarom niet alleen de hond, maar zo nodig ook andere huisdieren en de omgeving, zoals manden, kleden en slaapplaatsen. Vlooien kunnen bovendien lintworm overbrengen. Teken kunnen ziekten overdragen; controleer jouw hond daarom regelmatig, vooral na wandelen in gras, struiken of bos. Vraag jouw dierenarts welk middel tegen vlooien en teken geschikt is voor jouw hond.

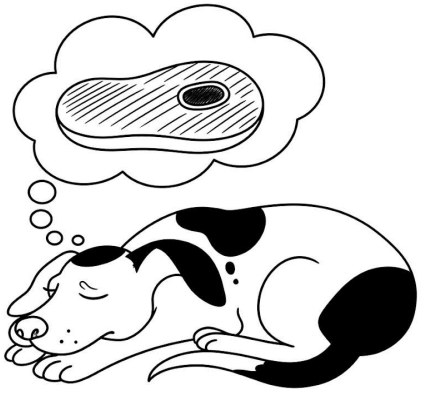
Oormijt en schurft

Hoewel honden vóór vertrek door een dierenarts worden nagekeken en een gezondheidsverklaring wordt afgegeven kan het soms gebeuren dat een hond toch parasieten meeneemt. Oormijt komt vooral voor op plekken waar veel dieren samen zijn. Signalen zijn jeukende oren, schudden met de kop, een vieze geur en donkere, brokkelige afscheiding. Oormijt is besmettelijk voor honden en katten, maar meestal goed te behandelen door de dierenarts.

Schurft of mijt kan jeuk, roodheid, korstjes, kale plekken of schilfers geven. Er bestaan verschillende soorten mijten, zoals Demodex en Sarcoptes. De behandeling hangt af van de soort mijt en de ernst van de klachten. Ga daarom bij jeuk, kale plekken, vieze oren of huidproblemen altijd naar de dierenarts en behandel niet op eigen initiatief met willekeurige middelen.

8.5 Voeding

Goede voeding helpt jouw hond gezond groeien, herstellen en op gewicht blijven. Kies bij voorkeur een complete voeding die past bij de leeftijd, grootte, gezondheid en activiteit van jouw hond. Op de verpakking moet staan dat het om een volledige of complete hondenvoeding gaat. Twijfel je, of heeft jouw hond gevoelige darmen, jeuk, huidklachten of snel wisselende ontlasting? Overleg dan met de dierenarts.

Pups
Een pup groeit hard en heeft andere voedingsbehoeften dan een volwassen hond. Geef daarom puppyvoeding die past bij het verwachte formaat van de hond. Vooral bij grote rassen is het belangrijk dat de groei rustig en gelijkmatig verloopt. Te veel energie, calcium of extra supplementen kunnen de bot- en gewrichtsontwikkeling verstoren. Geef daarom geen extra vitaminen of mineralen naast een complete puppyvoeding, tenzij de dierenarts dit adviseert.

Jonge pups krijgen meestal meerdere kleine maaltijden per dag. Rond acht weken zijn dat vaak drie tot vier maaltijden. Naarmate de pup ouder wordt, bouw je dit rustig af naar twee maaltijden per dag. Wanneer je overstapt van puppyvoer naar volwassen voeding hangt af van het ras en de grootte: kleine honden zijn meestal eerder uitgegroeid dan grote honden. Overleg bij twijfel met de dierenarts.

Volwassen honden
Een volwassen hond heeft voeding nodig die past bij zijn energieverbruik. Leeftijd, activiteit, castratie of sterilisatie, gezondheid en aanleg voor overgewicht spelen allemaal mee. De hoeveelheid op de verpakking is een richtlijn, geen vaste regel. Kijk daarom regelmatig naar de lichaamsconditie van jouw hond: je moet de ribben makkelijk kunnen voelen, maar niet duidelijk zien. Pas de hoeveelheid voer aan als jouw hond te zwaar of juist te mager wordt.

De meeste volwassen honden doen het goed op twee maaltijden per dag. Dit geeft rust en maakt het makkelijker om de hoeveelheid voer te verdelen. Zeker bij grotere honden of honden die snel schrokken, is het verstandig om niet één grote maaltijd per dag te geven. Rust rond het eten is belangrijk, vooral bij honden met een diepe borstkas vanwege het risico op maagtorsie.

Voersoorten en overstappen
Er zijn verschillende soorten complete voeding, zoals brokken, natvoer of kant-en-klare versvleesvoeding. Wat goed past, verschilt per hond. Sommige buitenlandse honden kennen brokken nog niet en wennen makkelijker aan ander voer. Stap bij voorkeur geleidelijk over op nieuw voer, zodat de darmen kunnen wennen. Meng gedurende enkele dagen tot twee weken steeds iets meer van het nieuwe voer door het oude voer, tenzij de dierenarts anders adviseert.

Laat de voerbak niet de hele dag staan als jouw hond niet alles opeet. Vaste voertijden geven duidelijkheid en maken het makkelijker om eetlust, gewicht en gezondheid in de gaten te houden. Vers water moet natuurlijk altijd beschikbaar zijn. Houd er wel rekening mee dat stress, reizen en wennen aan een nieuw huis invloed kunnen hebben op de eetlust. Sommige honden eten de eerste dagen weinig of durven alleen te eten als het rustig is. **Maak eten dan niet tot een strijd**: bied de maaltijd op een rustige plek aan, geef je hond even de tijd en haal de bak daarna weer weg. Je kunt later opnieuw een kleine portie aanbieden. Blijft je hond slecht eten, valt hij af, drinkt hij ook niet of zie je andere klachten, overleg dan met de dierenarts of met Stichting AAI. Geef de hond geen melk, melk kan diarree veroorzaken.

Extra’s en veiligheid
Af en toe een verantwoord extraatje kan prima, maar houd rekening met de totale hoeveelheid voer. Veel kleine beloningen of restjes tellen snel op. Geef geen eten “met de pot mee” als vaste gewoonte: menseneten bevat vaak te veel zout, vet of kruiden en is niet uitgebalanceerd voor honden. Geef geen chocolade; dit bevat theobromine en kan giftig zijn voor honden. Vermijd ook gekookte botjes en andere producten waarvan je niet zeker weet of ze veilig zijn. Bij twijfel: niet geven en overleg met de dierenarts.

Bewaar chocolade, rozijnen, druiven, uien, knoflook, medicijnen, schoonmaakmiddelen en voor honden giftige planten buiten bereik van de hond. Veel stoffen die voor mensen onschuldig lijken, kunnen voor honden gevaarlijk zijn. Alle producten met xylitol zijn levensgevaarlijk voor honden.

Heeft jouw hond iets gegeten waarvan je niet zeker weet of het veilig is, **bel dan direct de dierenarts** en houd indien mogelijk de verpakking of de naam van de plant of stof bij de hand.

Laat een hond nooit braken met zout; dat kan juist levensgevaarlijk zijn.

8.6 Gebit en tanden wisselen
Pups wisselen hun melkgebit meestal tussen ongeveer drie en zeven maanden. In die periode kunnen ze meer kauwbehoefte hebben of wat gevoeliger zijn in de bek. Geef veilige, passende kauwmaterialen en controleer regelmatig of de tanden netjes wisselen.

Blijven melktanden zitten terwijl de volwassen tand al doorkomt, dan noemen we dat persisterende melktanden. Dit komt vooral bij kleine honden vaker voor en kan zorgen voor een verkeerde tandstand, tandplak, tandsteen of ontstekingen. Laat het gebit door de dierenarts controleren als er rond zes à zeven maanden nog dubbele tanden zichtbaar zijn.

Ook bij volwassen honden is gebitsverzorging belangrijk. Tandplak en tandsteen kunnen pijn, ontstekingen en een slechte adem veroorzaken. Leer tandenpoetsen rustig en positief aan en gebruik hondentandpasta. Laat het gebit bij de jaarlijkse controle door de dierenarts nakijken.

Vermoed je dat jouw hond pijn heeft, geef dan nooit zomaar pijnstillers voor mensen. Middelen zoals ibuprofen, naproxen en diclofenac kunnen gevaarlijk zijn voor honden, en paracetamol mag alleen in overleg met een dierenarts worden gebruikt. Neem bij pijn, kreupelheid, sloomheid of verdenking van inname van medicijnen altijd contact op met de dierenarts.

8.7 Leeftijd en levensfase

De bekende regel dat één hondenjaar gelijkstaat aan zeven mensenjaren klopt niet goed. Honden ontwikkelen zich in de eerste jaren snel en daarna verschilt de veroudering sterk per grootte, ras, gezondheid en leefstijl. Kleine honden worden gemiddeld later oud dan grote of zeer grote honden.

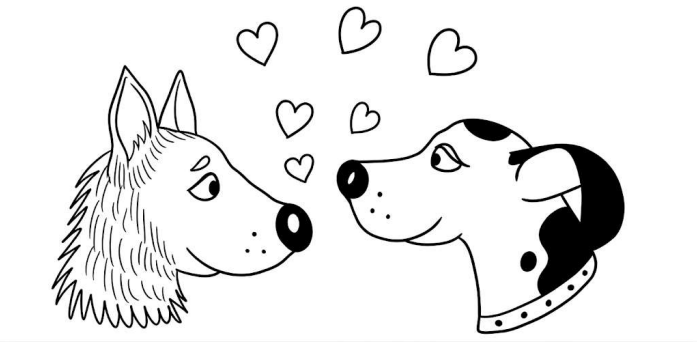
Gebruik de regel daarom alleen als grove richtlijn. Een kleine hond is vaak later senior dan een grote hond, maar de individuele hond is belangrijker dan een tabel. Let op gewicht, gebit, bespiering, beweging, gedrag, pijnsignalen en herstelvermogen. Laat oudere honden regelmatig controleren door de dierenarts, zodat gezondheidsproblemen op tijd worden opgemerkt.

8.8 Vruchtbaarheid en verplicht castreren/steriliseren

De meeste volwassen AAI-honden zijn al gecastreerd of gesteriliseerd voordat zij geplaatst worden. Is een hond nog niet geholpen, bijvoorbeeld omdat het om een pup gaat of omdat er een medische reden was om te wachten, dan is castratie of sterilisatie verplicht volgens de afspraken met Stichting AAI. Dit voorkomt ongewenste nestjes.

Bij teven voorkomt sterilisatie dat zij loops worden en drachtig kunnen raken. Ook kan het risico op baarmoederontsteking en bepaalde melkkliertumoren verminderen, afhankelijk van leeftijd en moment van de ingreep. Bij reuen kan castratie ongewenste voortplanting voorkomen en soms helpen bij medisch-hormonale klachten, maar het is geen wondermiddel voor gedrag.

Bespreek altijd met de dierenarts wat voor deze hond het juiste moment is. Bij pups, grote rassen en honden met medische of gedragsmatige aandachtspunten kan de timing belangrijk zijn. Castratie of sterilisatie heeft voordelen, maar is geen oplossing voor gedrag dat voortkomt uit angst, onzekerheid of stress. De dierenarts kan uitleggen hoe de ingreep verloopt, welke aandachtspunten er zijn en hoe je jouw hond goed begeleidt tijdens het herstel.

Is een teef nog niet gesteriliseerd, bescherm haar dan zorgvuldig tijdens de loopsheid totdat de ingreep kan plaatsvinden. Een loopsheid duurt gemiddeld ongeveer drie weken, maar de vruchtbare periode kan per hond verschillen. Houd haar in die periode aangelijnd, laat haar niet onbeheerd in de tuin en voorkom contact met reuen. Een broekje voorkomt alleen bloeddruppels in huis; het voorkomt geen dekking.

Heeft er toch een dekking plaatsgevonden of twijfel je? Neem dan zo snel mogelijk contact op met de dierenarts en met Stichting AAI. Wacht niet af; de dierenarts kan uitleggen welke mogelijkheden er zijn en welke risico's daarbij horen.

8.9 Verzekeringen en onverwachte dierenartskosten

Een huisdierenverzekering voor medische kosten is in Nederland niet verplicht, maar kan helpen om onverwachte dierenartskosten beter op te vangen. Denk aan kosten voor een consult, onderzoek, medicatie, een operatie, opname of behandeling na een ongeval. Tegelijk verschillen verzekeringen sterk in premie, dekking, eigen risico, eigen bijdrage, wachttijd, jaarmaximum en uitsluitingen. Lees daarom altijd goed de actuele polisvoorwaarden voordat je iets afsluit.

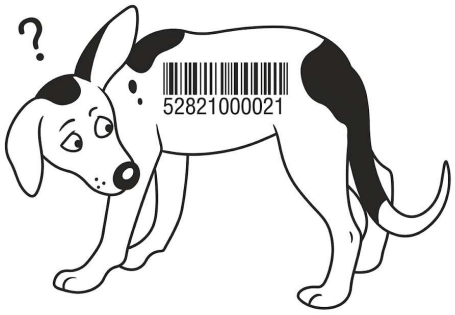
Let bij het vergelijken niet alleen op de maandpremie. Belangrijk is vooral wat er wel en niet wordt vergoed. Sommige polissen vergoeden bijvoorbeeld maar een percentage van de rekening, hebben een maximaal bedrag per jaar of per aandoening, sluiten bestaande klachten uit of vergoeden preventieve zorg, gebitsbehandelingen, fysiotherapie, gedragstherapie, castratie of sterilisatie alleen met een aanvullende dekking. Bij een geadopteerde hond of een hond uit het buitenland is het belangrijk om te controleren hoe de verzekeraar omgaat met bestaande of eerder bekende aandoeningen.

Houd ook rekening met leeftijd en ras. Bij sommige verzekeraars wordt een oudere hond duurder of kan een hond boven een bepaalde leeftijd niet meer nieuw worden verzekerd. Sommige erfelijke of rasgebonden aandoeningen vallen niet altijd volledig onder de dekking. Sluit daarom geen verzekering af op basis van reclame of een vergelijkingstabel alleen, maar controleer de voorwaarden van de aanbieder zelf en overleg bij twijfel met jouw dierenarts.

Kies je ervoor om geen verzekering af te sluiten, zet dan zelf structureel geld apart voor onverwachte kosten. Een aparte spaarrekening voor jouw hond kan rust geven. Dierenartskosten kunnen snel oplopen, zeker bij spoed, operaties, gebitsproblemen, chronische ziekten of specialistisch onderzoek. Ook mét verzekering blijft sparen verstandig, omdat je vaak alsnog een deel zelf betaalt of omdat bepaalde kosten buiten de dekking vallen.

8.10 Chip, paspoort en registratie

Een hond die via Stichting AAI uit het buitenland naar Nederland komt, is vóór vertrek gechipt en heeft de juiste reisdocumenten, zoals een EU-dierenpaspoort of, bij bepaalde landen buiten de EU, een gezondheidscertificaat. Stichting AAI begeleidt de invoer. De chip maakt de hond identificeerbaar, maar daarnaast moet de Nederlandse importregistratie gedaan worden.

Voor buitenlandse honden moet binnen 14 dagen na aankomst in Nederland een importmelding worden gedaan. Alleen een dierenarts mag de importmelding doen bij een aangewezen registratieportaal. De dierenarts heeft daarvoor onder andere een UBN, het chipnummer, het paspoort en de importdatum nodig.

Is jouw hond erg angstig, net aangekomen of moeilijk veilig te vervoeren? Neem dan eerst contact op met jouw dierenarts en leg de situatie uit. De wettelijke importmelding zelf blijft een handeling van de dierenarts: de dierenarts moet de chip kunnen controleren en de juiste documenten kunnen beoordelen. Of een dierenarts in een uitzonderlijke situatie eerst op afstand kan meekijken, voorbereiden of adviseren, verschilt per praktijk; vraag dit vooraf na. Ga er niet vanuit dat de importmelding volledig op afstand kan worden afgerond. Soms kan een rustige afspraak op een stil moment, een langere consulttijd, wachten in de auto, of begeleiding vanuit Stichting AAI helpen om het bezoek zo stressarm mogelijk te maken.

Naast de wettelijke importmelding is het praktisch belangrijk dat jouw contactgegevens goed gekoppeld zijn aan het chipnummer in een databank, zoals het NDG portaal. Zo kan een dierenarts, dierenambulance of opvang jou sneller bereiken als jouw hond wegloopt of gevonden wordt. Controleer na registratie of naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres juist zijn en pas deze gegevens direct aan als je verhuist of een ander telefoonnummer krijgt.

9. Contact en informatie over Stichting AAI

De screener van Stichting AAI houdt de eerste periode na aankomst contact met jou. Daarna zal na een periode nazorg plaatsvinden. Als je vragen over je hond hebt, neem dan altijd contact op met je contactpersoon bij Stichting AAI. Je kunt ook mailen naar info@stichtingaai.nl.

Stichting AAI (Animal Association International) is een Nederlandse non-profitorganisatie die zich inzet voor het welzijn van buitenlandse honden.

De stichting ondersteunt dierenbeschermers in het buitenland met de opvang, behandeling en sterilisatie van zwerfhonden en helpt daarnaast honden aan een passend thuis in Nederland. Ook Nederlandse honden die moeilijk plaatsbaar zijn, kunnen incidenteel via Stichting AAI worden geholpen. Sinds de oprichting in 1994 zijn al meer dan 3.000 honden geplaatst.

Honden die een thuis zoeken, zijn te bekijken via www.stichtingaai.nl. Ook is het mogelijk om een hond financieel te adopteren.

Stichting AAI werkt uitsluitend met vrijwilligers en is dus afhankelijk van jouw donaties en giften. Het beleid is om alle donaties op een eerlijke manier direct voor de buitenlandse honden in te zetten.

Illustraties Mirjam Wind
Alle rechten voorbehouden © 2026 Stichting AAI

METERKASTKAART voor je AAI-hond (en alle andere huisdieren), om uit te knippen en te bewaren

Naam van je hond (-en): .....

Geboortedatum van je hond: .....

Chipnummer van je hond: .....

Paspoortnummer van je hond: .....

Contactgegevens Stichting AAI: .....

Contactpersoon Stichting AAI: .....

Naam en telefoonnummer eigen dierenarts: .....

Telefoonnummer lokale dierenambulance: .....

Bijzondere kenmerken van je hond: .....

Eventueel een foto van je hond: .....

Hoeveel huisdieren zijn er in huis: .....

BELANGRIJK: In geval van verhuizing niet vergeten je nieuwe adres door te geven aan de Stichting AAI en de chip-databank !

JE GEEFT EEN HOND MET EEN VERLEDEN EEN NIEUWE TOEKOMST

Stichting AAI werkt uitsluitend met vrijwilligers en is dus afhankelijk van jouw donaties en giften. Het beleid is om alle donaties op een eerlijke manier direct voor de buitenlandse honden in te zetten.

Illustraties Mirjam Wind

Alle rechten voorbehouden © 2026 Stichting AAI